

Stavern kommune
v/ kontorsjefen
Storgt. 27

3290 STAVERN

BRAKKEBYGNING NR. 10 OG FATTIGHUSET, JOHAN OHLSENS GT. 10
I STAVERN

Vi viser til Deres brev av 28. september 1974 og til senere telefonsamtale.

De to bygningene ligger i et område som ble planlagt utbygd i forbindelse med plasseringen av flåtens hovedstasjon og verft i Stavern i 1750. Det meste av bebyggelsen i området kom i løpet av 1750-åra - bakbygningene som regel et par år etter hovedbygningene. Noen av uthusene kom til først på slutten av 1700-tallet.

Brakkebygning nr. 10 ble føyd til som sykehus i 1787, men fikk sin plass og utforming helt i tråd med planen fra 1750.

Det er litt vanskeligere å finne nøyaktige opplysninger om "Fattighuset". Ingen av de eldre kartene vi har i arkivet viser bygningen. Dette gjelder for eksempel et kart som har med det "nye" sykehuset som ble bygd i 1812. Vi vet at "Fattighuset" ble gitt som gave i 1815 og at det før dette trolig hadde vært brukt som bolig av giveren. Kan hende ble huset flyttet til sin nåværende plass i 1815 eller senere. Nærmere undersøkelser vil kunne bringe dette på det rene. Hustypen tyder på at det er eldre enn 1800.

Miljøet som de to bygningene er en del av, omfattet opprinnelig bortimot dobbelt så mange hus som idag. Fire store bygninger ble solgt av staten for rivning i 1867. Tre andre brente i 1883. Den lange bygningen nord for parken som gikk med i brannen i 1883, kunne visstnok blitt rekonstruert omkring 1920, men muligheten ble ikke utnyttet. Likevel er det ennå så mye igjen av dette helt spesielle miljøet at det betar alle som opplever det.

Det er Riksantikvarens oppfatning at dette miljøet er fredningsverdige - både på grunn av miljøverdien og på grunn av de enkelte

bygningenes egenverdi. For de to bygningene som det nå er tale om, kommer det i tillegg at de forteller kulturhistorie om fattig- og sykevesenet i landet vårt. Det er et område som ikke har for mange synlige minner fra eldre tider. Det ville være ille om staten nå, etter 108 år, på ny skulle gå inn for en vesentlig reduksjon av dette miljøet.

Vi vil derfor tilrå at bygningene blir stående, men at det i samarbeid med Det nasjonale aldershjem for sjømenn lages en plan for den framtidige bruk av dem og for en utnyttelse av "Nordvesttomten". Siktepunktet må være å styrke miljøets særpreg samtidig som en best mulig tilfredsstillende behov som vi innser at Det nasjonale aldershjem for sjømenn har. Det er mulig at en mindre del av Brakke nr. 10 bør tilbakeføres til sin opprinnelige skikk med innredning, farger, utstyr m.m. og tjene som et museum. Vi for vår del vil gjerne delta i arbeidet med en slik helhetsplan.

Som en inspirasjon vil vi få sitere fra en søknad styret i "Det nationale Gamlehjem for Sjømenn" sendte Stortingets Militærkomite i 1917 om å få overført en del militære bygninger som kanskje ville bli ledige:

....." Alle nevnte bygninger vilde Det nationale Gamlehjem vedlikeholde i sit nuværende utseende, saaledes at det gamle ærverdige præg blev opbevaret for efterslegten ".....

Roar Hauglid

Vedlegg:

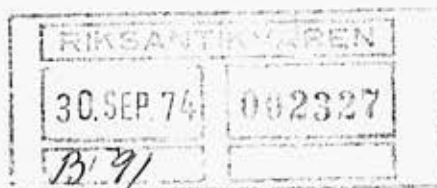
- 1) De lange røde hus
- 2) Diverse fotostatkopier
av planer og fotografier

Ola Hektoen Øverås

Gjenpart med vedlegg er sendt:

- 1) Byingeniøren i Stavern
3290 STAVERN
- 2) Fylkeskonservatoren i Vestfold.
3100 TØNSBERG

Riksantikvaren
Akershus festning
Bygning 18
Oslo-Mil
O s l o 1.

Deres brev / ref.

Vår ref. VH/RB - 831 3290 STAVERN.

GJENPART: Byingeniøren i Stavern.

BRAKKEBYGNING NR.10 OG FATTIGHUSET, JOHAN OHLSENSGATE 10 I STAVERN.

Stavern kommune har fått uoffisiell forespørsel fra Det nasjonale aldershjem for sjømenn i Stavern (Sjømannshjemmet) om kjøp/makebytte av kommunens ovennevnte to bygninger. Brakkebygning nr.10 benyttes i dag til kommunalt aldershjem og Fattighuset fungerer som varmastue for barneparkering.

Sjømannshjemmet eier nabotomten og har det meste av sine bygninger, (deriblant sitt nye sykehjem) på andre siden av gaten. Kommunens tomtegrunn ligger derfor laglig til som tomt for påtenkt hybelbygg e.l. som Sjømannshjemmet har planer om oppføring av.

Under samtalen med styret for Det nasjonale aldershjem for sjømenn har disse ment at dersom de får overta den kommunale tomtegrunnen, må det samtidig gis samtykke til riving av bygningene, da disse neppe økonomisk kan ombygges til formålet Sjømannshjemmet skal utbygge for.

Rivingsspørsmålet vedr. de to nevnte kommunale bygninger er muntlig forelagt representanter fra Riksantikvaren, sist ved besøk her i Stavern 25.ds.

En tør hermed be Riksantikvaren vurdere og gi uttalelse om Brakkebygning nr.10 og Fattighuset kan tillates revet og i tilfelle med hvilke forbehold.

- ./.. Vedlagt følger til orientering tegning, hvor de to aktuelle bygninger er merket med rødt kryss.

STAVERN KOMMUNE
Kontorsjefen, den 27. sept. 1974

Vidar Husby
Vidar Husby